

Tekoälylinjaus koulutuksen ja varhaiskasvatuksen toimialojen henkilöstölle / Riktlinjer för AI för personal inom utbildning och småbarnspedagogik

Varhaiskasvatusvaliokunta / Utskottet för småbarnspedagogik 09.04.2026

145/12.00.01/2026

Valmistelija / Beredare: varhaiskasvatusjohtaja
/ direktör för småbarnspedagogik Mervi Keski-Oja, mervi.keski-
oja@sipoo.fi; varhaiskasvatuksen suunnittelija
/ planerare inom småbarnspedagogik Hanna
Manner, hanna.manner@sipoo.fi

Taustalla EU:n tekoälyasetus

Euroopan unionin Artificial Intelligence Act (AI Act) on Euroopan unionin tekoälyasetus ja maailman ensimmäinen laaja, kattava tekoälyä koskeva lainsäädäntökehys. Sen tavoitteena on varmistaa, että EU:ssa käytettävä tekoäly on turvallista, läpinäkyvää ja kunnioittaa perusoikeuksia. Asetus tuli voimaan 1.8.2024, ja koska kyseessä on EU-asetus, se on suoraan sovellettavaa oikeutta kaikissa jäsenvaltioissa ilman erillistä kansallista täytäntöönpanolakia.

Sipoon kunnan tekoälypolitiikka

Sipoon kunnanhallitus hyväksyi kunnan tekoälypolitiikan kunnan työntekijöiden ohjeeksi tekoälyn käyttöön kokouksessaan 22.9.2025 (Liite 1). Poliittikka koskee generatiivisia tekoälyjärjestelmiä ja asettaa kunnan henkilöstölle suuntaviivat tekoälyn vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön kunnan toiminnassa.

Sipoon tekoälypolitiikan mukaan tekoälyä hyödynnetään oman työn tukena, esimerkiksi rutiinitehtävien ja asiantuntijatyön helpottamisessa, eikä sen tarkoitus ole korvata työntekijöitä. Käytön tulee olla tarkoituksenmukaista, eettistä, läpinäkyvää, tietoturvallista ja lainsäädännön mukaista sekä parantaa kuntalaisten palvelukokemusta. Samalla korostetaan riskien tunnistamista ja tekoälyn tuottaman sisällön huolellista tarkistamista, sillä tekoälyn käyttöön voi liittyä virheellisen tai vanhentuneen tiedon riskejä.

Tekoälylinjaus ohjaa käyttöä osana opetusta ja oppimista

Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen toimialojen asiantuntijat yhteistyössä kunnan digihallinnon kanssa ovat valmistelleet tekoälypolitiikan rinnalle tekoälylinjauksen opetus- ja ohjaushenkilöstölle (Liite 2). Linjaus määrittelee, miten generatiivista tekoälyä käytetään koulutuksen toimialalla ja varhaiskasvatuksessa osana opetusta ja sen suunnittelua, ja se täydentää Sipoon kunnan Tekoälypolitiikka -dokumenttia. Tekoälylinjauksen tarkoituksena on luoda selkeät, yhteiset pelisäännöt tekoälyn käytöstä osana opetusta ja oppimista.

Tekoälylinjauksessa on hyödynnetty Opetushallituksen aineistoa ”Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa – lainsäädäntö ja suositukset”, jossa on kuvattu laajasti opetuksen järjestäjän velvoitteita ja vastuita tekoälyyn liittyen. Opetushallituksen mukaan tekoälyn nopea kehittyminen ja tekoälysovellusten lisääntyminen edellyttää myös kasvatuksen ja koulutuksen ammatillaisia kehittämään pedagogiikkaa, opetuksen tavoitteita ja sisältöjä, oppimisen tukea sekä oppimisen ja osaamisen

arviointia. Tekoälyn käytön yleistymisen myötä oppimisen tavat sekä käsitys tiedosta ja tietämisestä voivat muuttua, mutta kehitys ei tule poistamaan tarvetta oppia esimerkiksi lukemaan, laskemaan tai hallitsemaan eri oppiaineiden ydinsisältöjä.

Tekoälyn käyttö varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Kunnan tekoälypolitiikan mukaisesti henkilöstö voi käyttää koulutuksen järjestäjän tarjoamia tekoälyjärjestelmiä ja sovelluksia oman työnsä tukena. Tekoälyn käyttömahdollisuuksia ja rajoitteita tulee arvioida kriittisesti ja pohtia kokonaisvaltaisesti käytön sopivuutta, hyötyjä ja haittoja eri tilanteissa.

Varhaiskasvatusikäiset lapset eivät saa käyttää itsenäisesti generatiivisia tekoälysovelluksia. Lasten ymmärrys tekoälystä ja orastava tekoälylukutaito kehittyy osana varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman mukaista teknologiakasvatusta sekä digitaalisen osaamisen ja monilukutaidon harjoittelua.

Riskiperusteinen lähestymistapa määrittää tekoälyn käyttöä

EU:n tekoälyasetus ja Sipoon kunnan tekoälypolitiikka perustuvat riskiperusteiseen lähestymistapaan, jossa tekoälyjärjestelmät jaetaan eri riskiluokkiin. Koulutuksen ja varhaiskasvatuksen tekoälylinjaus opetus- ja ohjaushenkilöstölle noudattaa samaa lähestymistapaa, jonka mukaisesti tekoälyn käyttö on luokiteltu sallittuihin ja kiellettyihin käyttötarkoituksiin. Teknologian kehittyminen ja tarkentuva lainsäädäntö ja ohjeistus edellyttävät kuitenkin uusien käyttötapojen ja riskien jatkuvaa arviointia sekä tekoälylinjausten säännöllistä päivittämistä.

Esittelijä / Föredragande Varhaiskasvatusjohtaja / Direktör för småbarnspedagogik Keski-Oja Mervi

Ehdotus / Förslag

Varhaiskasvatusvaliokunta merkitsee asian tiedoksi.

Utskottet för småbarnspedagogik antecknar ärendet för kännedom.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Liitteet / Bilagor

Liite Bilaga 1. Sipoon kunnan tekoälypolitiikka

Liite Bilaga 2. Tekoälylinjaus opetus- ja ohjaushenkilöstölle

Liite Bilaga 3. AI-riktlinjer för undervisnings- och handledningspersonalen